

Med respekt för varandras olikheter – en upplyst bransch kan lösa kompetensbristen

Upplyst är ett unikt gränsöverskridande initiativ från parterna Installatörsföretagen och Elektrikerna för att minska sexism och kränkande beteende inom sin del av samhällsbyggnadssektorn. En bra och inkluderande arbetsmiljö där även kvinnor känner sig välkomna är en nödvändighet för att lösa kompetensbristen inom branschen. Initiativet omfattar även elektrikerutbildningen - sunda värderingar måste grundas redan från början. Upplyst kan tjäna som en inspiration för andra sektorer och branscher.

Arbetsgivarorganisationen Installatörsföretagen har tillsammans med fackföreningen Elektrikerna startat ett långsiktigt initiativ mot sexism och kränkningar - Upplyst.

då är det viktigt att våra medlemmar föregår med gott exempel och ger utrymme för att förändra kulturen” säger Ola Månsson, nyfödd VD på installatörsföretagen.

Grunden är att det är bara drygt två procent av elektrikerna som är kvinnor och när även tjänstemännen är inräknade, kommer siffran upp i knappt 6 procent. Därför kom parterna redan i avtalsrörelsen våren 2017 överens om att det måste bli en förändring.

Därefter kom de oacceptabla studentflaken 2017, där flera hade grovt sexistiska och provocativa texter vilka skapade skarpa reaktioner över hela landet. Sedan kom också de skrämmande avslöjandena från branschen under uppropet #metoo, #sistaspikenikistan. Då blev frågan än mer aktuell och något måste göras på en gång.

”Problemen med sexism och kränkningar är tyvärr inte ett problem bara hos just våra medlemsföretag, utan en kultur som byggts upp under lång tid i hela samhällsbyggnadssektorn. Vi ser det som en ledarskapsfråga och

En av de viktigaste framgångsfaktorerna för att få till värderingsförändringar, och därmed ändrat beteende, är att det är ett gemensamt initiativ av arbetsgivare och fack. Eftersom värderingar grundläggs tidigt måste rätt värdering sättas på ett tidigt stadium. Därför finns nu en önskan om samarbete med de skolor som utbildar elektriker. Det är också bra att flera andra aktörer i samhällsbyggnadssektorn genomför åtgärder, då blir det större tyngd och bättre genomslag eftersom många yrkeskategorier jobbar sida vid sida.

Det konkreta arbetet börjar alltså med skolorna. För dem har Upplyst tagit fram en film och kompletterat med ett enkelt dialogmaterial. Grunden för värderingsarbetet är att våga prata om sexism och kränkningar och vara tydligt var gränserna går. För att så ett första frö, hade Upplyst en tävling på sociala medier om hur man kan vara rolig utan att vara

sexistisk. Efter sommaren kommer nästa steg, med bland annat flera workshops med Elektrikerna. En dialog med Byggnads ska också inledas för att driva frågan på flera fronter. Material till medlemmarna kommer också att ses över och uppdateras. Detta är en viktig förändring som branschen måste jobba med kontinuerligt.

Det är flera drivkrafter bakom kulturförändringen mot ökad jämställdhet och att attrahera fler kvinnor till branschen. Det är ett av flera sätt att lösa den brist på kvalificerad kompetens branschen lider av i det korta perspektivet. Mer jämlika arbetsplatser är dessutom säkrare ur ett arbetsmiljöperspektiv och ofta är de också mer lönsamma.

En arbetsmiljö utan sexism och kränkningar har stor betydelse för medlemsföretags tillväxtmöjligheter. Rekryteringen av unga människor kräver en ny kultur - ingen söker sig till en bransch med sunkigt rykte. Även samhällets tillväxtmöjligheter stärks av initiativet. Det är medlemsföretagen som ska leda omställning till ett mer klimatsmart samhälle. De har också en nyckelroll i de 600 000 lägenheter som behöver byggas och de 800 000 som behöver renoveras. Därför måste varje medlemsföretag vara en attraktiv arbetsgivare och branschen måste ha en kvalitetssäkrad kompetensförsörjning och ett konkurrenskraftigt företagande. Jämställdhet och mångfald är en av hörnstenarna i hållbarhetsagenda så de här frågorna är jätteviktiga. Om man sätter fokus på jämställdhet och mångfald blir det sedan också

Ola Månsson

Ola Månsson är civilingenjör från KTH. Han har arbetat hela sitt yrkesverksamma liv inom bygg- och installationsbranschen. Han har varit vd på Sveriges Byggindustrier, där han under drygt sex års tid framgångsrikt lett arbetet att flytta fram byggbranschens positioner exempelvis inom områden som att verka för en sund byggbransch och säkra arbetsplatser. Han tillträdde rollen som VD på installatörsföretagen i oktober 2017.

Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar 3 800 medlemsföretag. Vi är en del av Svenskt Näringsliv. Det är våra medlemmar som med sina 50 000 medarbetare installerar, optimerar och kontrollerar din värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Installatörsföretagens uppdrag är att företräda medlemmarnas intressen och ständigt utveckla förutsättningarna för framgångsrikt företagande i installationsbranschen.

lättare att lyfta de andra komponenterna i hållbarhetsagendan.

”Andra branscher bör kunna dra stor nytta av vår erfarenhet av samarbete över gränserna med en långsiktig satsning tillsammans med ett fackförbund. Vi har stor hjälp och inspiration av Elektrikerna för att nå längre i vårt arbete. Vi behöver visa att frågan är större än enbart kränkande beteende” anser Ola.

Olas konkreta råd till en chef med problem med sexism och kränkningar är att faktiskt ta dialogen, att börja prata om vad ni gör och hur ni mår. Det är också viktigt att säga ifrån direkt när något känns fel. Men det gäller att tänk på att det finns tusen sätt att säga en sak och varför då inte välja det som är minst stötande? Det är viktigare att alla trivs än att du upplevs som rolig. Ola tror att fler chefer i branschen måste fundera på vad ett ledarskap egentligen innebär. Här kan medlemsorganisationen också stötta upp så att fler ledare kan ta tag i problemen när de uppstår på arbetsplatsen.

Om Ola får önska så skulle han vilja att politikerna ger någon i uppgift, och tillräckligt med pengar, för att samordna samhällsbyggarsektorn att se till att alla som påverkas tar sitt ansvar, inklusive skolor och annan utbildning.

”Vi kan inte jobba i varsitt stuprör, vi kommer komma längre och snabbare framåt om vi gör det tillsammans” är Olas bedömning.